

VIDENBLAD

INITIATIVER DER KAN FREMME UDELIV I SFO OG KLUB

I dette videnblad finder du en række anbefalinger til initiativer, der kan fremme udeliv i SFO og klub. Anbefalingerne er blevet til på baggrund af en evaluering af Nordea-fondens pulje „Mere udeliv i SFO og klub“.

I alt 74 projekter fik støtte fra Nordea-fonden. De flestefokuserede på faciliteter, men enkelte af projekterne omfattede også særlige events som eksempelvis sommerfestival for SFO-børn i Halsnæs Kommune. @ HALSNÆS KOMMUNE/ØLSTED SKOLE

Støtte til 74 projekter

I 2022 lancerede Nordea-fonden puljen "Mere udeliv i SFO og klub". Formålet med puljen var at fremme børnenes udeliv. Puljen gjorde det muligt at søge støtte til etablering af nye faciliteter og indkøb af udstyr, til gennemførelse af aktiviteter og til at give medarbejderne et kompetenceløft. Ansøgerne blev bedt om at forholde sig til inddragelse af børnene i projektet samt gøre sig overvejelser om bæredygtighed i projekterne. I alt 74 projekter blev udvalgt, og der blev uddelt 31,8 millioner kr.

En tværinstitutionel ekspertgruppe i regi af Center for Børn og Natur har evalueret projekterne. Der blev dels gennemført en spørgeskemaundersøgelse med alle projekterne, dels foretaget to interview med en gruppe af medarbejderne i 12 udvalgte projekter – det første interview tidligt i processen og det andet efter afslutningen. Der blev også afholdt en række webinarer, hvor udvalgte projekter gav indblik i deres arbejde, erfaringer og resultater.

Fokus på udelivet

Evalueringen peger overordnet på, at projekterne var med til at sætte fokus på udelivet i de involverede SFO'er og klubber. Projekterne initierede gode diskussioner i personalegruppen, om hvordan udelivet understøttes, og børneinddragelsen bliver fremhævet som noget positivt, der fik betydning for både projekternes indhold og børnenes medejerskab. Medarbejderne mener, at de har formået at tænke bæredygtighed ind i projekterne. I praksis var det dog mest overvejelser om materialer, mens overvejelser om natur, læring og stillingtagen til bæredygtighed var sjældnere.

Medarbejderne vurderer generelt, at projekterne har været med til at få flere børn ud herunder bl.a. sikre muligheder for grupper af børn, der ikke var så meget ude tidligere. Det skal dog understreges, at denne konklusion bygger på medarbejdernes vurdering i en tidlig fase efter projektets gennemførelse. Det har ikke været muligt at lave objektive målinger/tællinger før og efter projekterne, og børnenes benyttelse såvel som medarbejdernes vurderinger kan være påvirket af nyhedsværdien.

Ud over de positive erfaringer viste evalueringen også, at projekter med etablering af en facilitet kan trække ud i lang tid pga. byggetilladelser, udbud og udfordringer i samarbejdet med leverandører. Således var nogle få af projekterne end ikke påbegyndt ved afslutningen af evalueringen.

Anbefalinger til SFO'er og klubber, der gerne vil have flere børn ud

Der er udarbejdet en rapport om evalueringen. Rapporten afsluttes med en række anbefalinger til aktører, der ønsker at fremme udeliv i SFO og klub. Anbefalingerne præsenteres her kortfattet og uden yderligere kommentarer. Hvis man vil læse mere er resultaterne fra evalueringen uddybet og diskuteret i rapporten "Mere udeliv i SFO og klub – Evaluering af Nordea-fondens pulje", der kan findes på Center for Børn og Naturs hjemmeside.

Opmærksomhedspunkter for initiativer i SFO og klub

På baggrund af rapporten og vores undersøgelse er der nogle elementer, der træder frem, og som andre kan lære af eller blive inspireret af, hvis man vil fremme, at børn kommer mere ud i SFO og klub i fremtidige initiativer.

SÆT NOGET I SØEN

Projekter og initiativer kan facilitere ændringer i udelivet i SFO og klub. Alene det at tage et initiativ og at samarbejde om at få en bevilling eller projektstøtte kan i sig selv gøre en forskel, og give et større fokus på fritidspædagogikken. Det kan også inkludere øget opmærksomhed fra ledelse, forvaltning og lokale politikere.

FORVENTNINGER TIL INITIATIVET

– HVAD ER RATIONALET?

Gør det eksplicit, hvad rationalet bag initiativet er: hvad er de umiddelbare mål (fx flere ude), og hvad er de forventede virkninger/forandringer på længere sigt, og hvem er målgruppen? Hvorfor forventer man, det sker, og hvad skal der til for at få det til at lykkes?

Der findes forskellige tilgange til forandringsteori. Det er ikke så vigtigt, hvilken der følges, men det bør tydeliggøres for alle i projektorganisationen, hvad forventninger og visioner er.

MÅLGRUPPE – HVEM VIL PROJEKTET NÅ?

Målgruppen er naturligvis helt central i forbindelse med rationalet. Hvilken målgruppe retter initiativet sig imod: er det en enkelt børnegruppe eller alle børn? Hvad karakteriserer dem, og hvad skal der til for at nå dem? Det bør også inkludere overvejelser om, hvor på institutionens areal målgruppen holder mest til – eller vil kunne få plads?

SAMARBEJD OM INITIATIVER

– MEDARBEJDERGRUPPER, LOKALE AKTØRER ANDRE SKOLER

Fokus på samarbejdsprocessen – frem for at en person eller leder får en ide og driver med projektet, så styrk et fælles fokus på, hvad personalet gerne vil opnå med fritidspædagogikken, så den pædagogiske samtale fremmes. Det kan også i mange tilfælde give god mening at samarbejde med skoledelen, lokalområdet og andre SFO'er, klubber eller skoler og skabe synergi mellem ressourcerne, både de fysiske rammer og de menneskelige ressourcer.

PROCESSEN – TING TAGER TID

Gennemtænk hele processen fra idé, konkretisering og til realisering og lav en realistisk tidsplan. Projekter der involverer faciliteter kræver oftest byggetilladelse og det kan tage tid med eventuelle udbud og projektering.

Overvej om og hvordan eksterne entreprenører og rådgivere indgår. Hvis projekterne styres internt, så er man tættere på proces og udformning så erfaringerne lettere forankres, men det er også meget tids- og ressourcekrævende. En ekstern leverandør kan bidrage med andre ideer og kompetencer, og det kan være tidsbesparende, men man må så afgive lidt af kontrollen og ressourcerne i projektet.

BØRNEINDDRAGELSE

- FÅ DEM MED I PROCESSEN

Børneinddragelse er vigtig. Overvej rammen for og formen på børneinddragelse. Hvis mindre børn skal inddrages i processen, kræver det tid og opmærksomhed på, hvad det er børnene kan være med til at bestemme ved at afgrænse deres muligheder til realistiske scenarier. Overvej om der arbejdes med alle i målgruppen eller repræsentanter for den. Overvej om børnene kan indgå i egentlig samarbejder og evt. have medbestemmelse i beslutninger også.

KONKRET INDHOLD

- FACILITETER, AKTIVITETER OG KOMPETENCER

Faciliteter og uderum sætter rammerne for udelivet: skab variation og tænk på placering ift. målgrupper. Variation skaber flere muligheder for mange, hvorimod fokuserede indsatser kan ramme en specifik målgruppe med særlige behov.

Tænk på at skabe sociale mødesteder for børnene evt. ved at udvikle kanter og zoner, der skaber overgange, og gør det muligt for børn at træde ind og ud af aktiviteter og relationer.

Faciliteter gør det ikke alene – overvej hvordan personalet pædagogisk kan støtte op om udeaktiviteter. Det kan handle om at sætte aktiviteter i gang, og her er personalets kompetencer og motivation vigtig. Særligt engagerede eller uddannede voksne kan evt. gives særlige roller. Andre tiltag kan også være ændret struktur på dagen som fast udetid, udedage eller ture.

BÆREDYGTIGHED

- OVERVEJ NATURDIMENSIONEN

Der er mange dimensioner i bæredygtighed – man kan fx lade sig inspirere af FN's verdensmål men overvej som minimum de miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige dimensioner. Gør det eksplicit, hvordan der arbejdes med bæredygtighed.

Når det drejer sig om udeliv, så kan den miljømæssige dimension af bæredygtighed med fordel omfatte overvejelser om, hvordan natur indgår. Natur og naturelementer rummer mange potentialer for at understøtte fysisk og social trivsel, børns udvikling samt deres (natur) dannelse.

DOWNLOAD
EVALUERINGS-
RAPPORTEN

Dette videnblad og evalueringen er udarbejdet af Søren Præstholm, Søren Andkjær, Karen Barfod og Niels Ejbye-Ernst.

→ Find Evalueringsrapporten på centerforboernognatur.dk